

Załącznik Nr 1
Do Zarządzenia Nr
Prezydenta Miasta Krakowa
z dnia

Program Aktywności Lokalnej „Celarowska”

W ramach realizacji projektu systemowego „Pora na aktywność” w okresie 01.01.2013 – 30.06.2015 przewidziano do realizacji 7 programów aktywności lokalnej skierowanych do społeczności zamieszkujących różne obszary miasta Krakowa. Jednym z nich jest Program Aktywności Lokalnej „**Celarowska**”.

W „Zasadach przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych Ośrodków Pomocy Społecznej, Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013” zawarto zapis wskazujący, iż program aktywności lokalnej powinien zostać przyjęty do realizacji na mocy uchwały rady gminy bądź powiatu. Uchwałą nr LVI/725/08 Rady Miasta Krakowa z dnia 5 listopada 2008 r. w sprawie przyjęcia i wdrożenia „Programu Aktywności Lokalnej Miasta Krakowa w latach 2007 – 2013” i „Programu Wsparcia działań na rzecz integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych realizowanych na terenie Gminy Miejskiej Kraków na lata 2008 – 2010.” Prezydent Miasta Krakowa został upoważniony do zatwierdzania kolejnych Programów Aktywności Lokalnej w latach 2008 – 2013.

Planowany obszar działania wraz z diagnozą problemów

Ulica Celarowska należy do krakowskiego osiedla Olsza, które z kolei wchodzi w skład Dzielnicy III Prądnik Czerwony. Położona pomiędzy Al. 29-go listopada, a rzeką Białuża, styka się jednym końcem z ul. Wileńską. Drugi koniec graniczy z ul. Żytnią.

Rzeka Białuża jest ważnym elementem w krajobrazie Dzielnicy. Z jednej strony wyznacza granice – oddziela osiedle Olsza od osiedla Olsza II, oraz bloki przy ul. Celarowskiej od bloków przy ul. Olsztyńskiej, Gdańskiej i Nadrzeczej. Z drugiej strony stanowi obszar integracji mieszkańców os. Olsza. Jej brzeg w pogodne dni jest miejscem spotkań mieszkańców.

Na obszarze, przyszłego programu aktywności lokalnej (PAL) znajduje się 8 bloków o numerach: 16, 18, 20, 22, 24, 26a, 28 i 30. W 5 największych blokach jest po 120 lokali mieszkalnych, natomiast w trzech pozostałych po 50. Łącznie daje to liczbę 750 lokali mieszkalnych, z czego 257 jest własnością Gminy Miejskiej Kraków, a pozostałe należą do wspólnot mieszkaniowych.

Łącznie 257 lokali należących do gminy zamieszkuje 662 osoby. Przyjmując analogiczną proporcję odnośnie liczby osób zamieszkujących pozostałe 493 lokale można przyjąć, iż wskazane 750 mieszkań znajdujących się w 8 blokach przy ul. Celarowskiej

zajmuje łącznie 1270 osób. W sumie przy ul. Celarowskiej mieszka 1932 osoby. Stanowią one grupę docelową programu.

Wokół wymienionych 8 bloków znajduje się sporo zieleni, z której mieszkańcy chętnie korzystają. W zacisznych, zielonych zakątkach można w pogodne popołudnia spotkać osoby wypoczywające po pracowitym dniu. Jednak zaciszny i niemal podmiejski charakter doceniany przez mieszkańców ulicy ma swoje ograniczenia. Na terenie wyodrębnionym pod działania PAL (obszarze ulicy Celarowskiej) nie ma żadnych instytucji publicznych, do każdej pobliskiej trzeba kawałek podejść. Najbliżej położona jest Szkoła Podstawowa nr 95 przy ul. Wileńskiej 9. W pobliżu znajduje się także: Filia nr 7 Śródmiejskiej Biblioteki Publicznej przy al. 29 Listopada 59, trzy Przedszkola Samorządowe (nr 12 przy ul. Miechowity 11, nr 123 ul. Miechowity 4, nr 162 ul. Kazimierza Odnowiciela 4). Dobrą stroną jest to, iż dotarcie do w/w instytucji nie wymaga korzystania z komunikacji miejskiej, gdyż znajdują się one w odległości max. ok. 600 m od ulicy. Nieco dalej położone są: Zgromadzenie Sióstr Albertynek Posługujących Ubogim ul. Woronicza 10 oraz Młodzieżowy Dom Kultury al. 29 Listopada 102. Brak jest w pobliżu świetlic dla dzieci i młodzieży (najbliższe znajdują się w odległości ok. 2,5 – 3 km).

Spółeczność zamieszkująca tę uporządkowaną i zaciszną przestrzeń ulicy postrzega jako problemy, z którymi sama nie umie sobie poradzić uciążliwe zachowania części członków społeczności, np.:

1. młodzi mieszkańcy i ich koledzy oraz znajomi należący do grup pseudokibiców, przejawiają chuligańskie i agresywne zachowania (bójki, zaczepki, publiczne korzystanie ze środków psychoaktywnych, graffiti). Jak ustalono w 2011 r. roku Straż Miejska Miasta Krakowa na ul. Celarowskiej przeprowadziła 80 interwencji (w porównaniu: na ul. Ugorek w tym samym okresie podjęto 42 interwencje) – *źródło danych: rozmowy z mieszkańcami, artykuły w prasie, rozmowy z pracownikami socjalnymi MOPS, Straż Miejska, radny Dzielnicy III,*
2. nadużywający alkoholu „sympatycy” zakątka pomiędzy blokami, a rzeczką często zakłócają spokój, a rodzice nadużywający alkoholu zaniedbują swoje obowiązki rodzicielskie. Według relacji mieszkańców, z którymi rozmawiali pracownicy socjalni dzieci niejednokrotnie pozostawione są bez opieki i nadzoru, zdarza się, że bywają świadkami sytuacji upojenia alkoholowego rodziców) – *źródło danych: rozmowy z mieszkańcami, obserwacja własna,*
3. „miłośnicy zieleni” nie mogą uzgodnić wyglądu zagospodarowywanych podokiennych rabat. Powodem sporów między mieszkańcami staje się wygląd trawników pod oknami. Ta część, która została zagospodarowana według upodobań jednych mieszkańców przeszkadza innym, którzy woleliby aby pod oknami były jednakowe trawniki.
4. sympatycy spotkań w plenerze, którzy w ciepłe dni spotykając się wieczorem na ławkach ustawionych wzdłuż rzeki Białucha przeszkadzają swymi rozmowami i odgłosami zabawy innym, preferującym ciszę i spokój w przestrzeni publicznej - *źródło danych: rozmowy z mieszkańcami, obserwacja własna.*

Występują również problemy dotyczące infrastruktury przy ul. Celarowskiej oraz problemy mieszkańców mieszkań komunalnych:

1. Przestrzeń wspólna (ściany bloków, obiektów handlowych, tereny zielone) są dewastowane i zaśmiecane. Mieszkańcy nie widzą sensu w podejmowaniu inicjatyw na rzecz poprawy wyglądu bloku i okolicy uważając, że efekty tych działań i tak zostaną zniszczone. Sytuacja ta ogranicza poczucie przynależności do miejsca zamieszkania, identyfikacji, poczucia odpowiedzialności za otoczenie – *źródło danych: rozmowy z mieszkańcami, rozmowy z pracownikami socjalnymi MOPS, radny Dzielnicy III, obserwacja własna,*
2. słabe zaplecze instytucjonalne, które dawałoby możliwość aktywnego i pożytecznego spędzania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży, osób dorosłych i starszych (Kluby osiedlowe, świetlice itp.) – *źródło danych: rozmowy z mieszkańcami, rozmowy z pracownikami socjalnymi MOPS, radny Dzielnicy III, obserwacja własna.*

Nie wszystkie w/w problemy są możliwe do rozwiązania za pomocą PAL. Rozwiązanie części z nich leży w kompetencjach odpowiednich instytucji do tego powołanych (np. Poradnia dla Uzależnionych, Policja, Zarząd budynków Komunalnych), a nie w kompetencjach MOPS.

Działania zostaną oparte na zasobach rejonu ul. Celarowskiej:

1. potencjale mieszkańców wykorzystując:

- 1) spontaniczne angażowanie się w zagospodarowanie terenów zielonych w pobliżu bloków (zagospodarowana została ok. ¼ ogródków położonych przy klatkach mieszkalnych),
- 2) wysoki poziom zaufania wśród mieszkańców (np. wśród mieszkańców jest praktykowanie suszenia prania między drzewami rosnącymi na terenach zielonych przy ul. Celarowskiej).
- 3) zainteresowanie poprawą jakości życia mieszkańców Radnych Dzielnicy III zamieszkujących w rejonie ul. Celarowskiej,

2. przestrzeni wspólnej użytkowanej przez mieszkańców:

- 1) nieformalne miejsc spotkań mieszkańców (wykorzystanie już istniejących miejsc i utworzenie przez mieszkańców jednego nowego miejsca spotkań),
- 2) teren wzdłuż rzeki Białucha - ławki, plac zabaw, w pobliżu zabytkowego Dębu (wykorzystanie przestrzeni jako miejsc spotkań, podczas których zawiązują się znajomości, tworzą więzi międzysąsiedzkie, następuje wymiana informacji dot. spraw osiedlowych),

3. infrastrukturalnych i instytucjonalnych rozmieszczonych w pobliżu ulicy:

- 1) Agencja Pracy Tymczasowej Jobman,

- 2) Szkoła Podstawowa nr 95, Filia nr 7 Śródmiejskiej Biblioteki Publicznej, trzy przedszkola,
- 3) dobrze rozwinięta sieć transportu publicznego – komunikacja MPK (bliskość przystanków, dobre połączenia komunikacyjne do różnych części miasta),
- 4) wystarczająco rozwinięta infrastruktura handlowo – usługowa w pobliżu ul. Celarowskiej (sklepy spożywcze, odzieżowe, kwiaciarnia, fryzjer, bar, sklep rowerowy, punkt fotograficzny, bar mleczny).

Opis grupy docelowej i planowane wobec niej działania

Spośród 1932 mieszkańców bloków przy ul. Celarowskiej 175 osób (86 gospodarstw domowych) jest objętych pomocą MOPS. Z analizy ich dokumentacji wyłaniają się następujące problemy indywidualne:

1. problemy opiekuńczo–wychowawcze 30 rodzin, które cechuje bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. Dla porównania wśród mieszkańców ul. Miechowity podobne problemy ma 13 rodzin. (*źródło danych: baza MOPS Filia 1*),
2. bezrobocie, które występuje w 27 gospodarstwach domowych (wśród mieszkańców ul. Miechowity 13 gospodarstw domowych dotyka problem bezrobocia). W rejestrach GUP jako osoby bezrobotne widnieje 49 mieszkańców ul. Celarowskiej– dane za 2011r.) (*źródło danych: baza MOPS Filia 1, rozmowy z pracownikami socjalnymi, rozmowy z mieszkańcami, GUP*),
3. niepełnosprawność, która dotyczy 26 gospodarstw domowych (analogicznie ul. Miechowity – 21 gospodarstw ma ten sam problem). Dane te potwierdzają rozmowy z mieszkańcami oraz pracownikami socjalnymi, którzy wskazywali na ponadprzeciętną liczbę osób z niepełnosprawnością zamieszkujących ten rejon. (*źródło danych: baza MOPS Filia 1, rozmowy z pracownikami socjalnymi, rozmowy z mieszkańcami*),

Ponadto mieszkańcy lokali administrowanych przez ZBK mają zaległości czynszowe. Na 257 mieszkań lokatorzy:

- 35 lokali mają orzeczone wyroki eksmisyjne za długi,
- 14 lokali mają złożone w sądzie pozwy o eksmisyję - czekają na wyroki,
- 62 lokali mają zadłużenie powyżej 3- miesięcznego czynszu,
- 22 lokali mają łącznie zadłużenie powyżej 50000 zł. (*dane ZBK, IV 2012*).

Dane te pokazują, że niemal połowa lokatorów zamieszkujących lokale gminne nie płaci regularnie czynszu i potencjalnie jest zagrożona bezdomnością, nawet wśród społeczności objętych już programami aktywności lokalnej (np. ul. Siemaszki) stanowi wysoki poziom zagrożenia wykluczeniem.

Klienci korzystający z pomocy MOPS są wraz z innymi członkami społeczności zamieszkujących bloki o numerach: 16, 18, 20, 22, 24, 26a, 28 i 30 przy ul. Celarowskiej oraz otoczeniem zamieszkującym w obrębie Al. 29-go Listopada (na odcinku od ul. Wileńskiej do ul. Żytnej), ul. Wileńskiej oraz rzeki Białucha potencjalnymi odbiorcami programu.

Celem głównym programu jest wzrost aktywności mieszkańców ul. Celarowskiej ukierunkowanej na rozwój społeczności, integrację i edukację tej społeczności ze szczególnym uwzględnieniem środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Cele szczegółowe:

1. nabycie przez mieszkańców umiejętności współdziałania, konstruktywnej krytyki, samoorganizacji, przygotowywania i realizacji inicjatyw oddolnych,
2. wzrost zaangażowania instytucji i mieszkańców we wspólne działania mające na celu poprawę jakości życia społeczności,
3. wzmocnienie zdolności i możliwości grup do samodzielnego rozwiązywania ich problemów i trudności życiowych.

W ramach działań programu zaplanowano:

1. organizację usług wspierających animację lokalną – animator lokalny,
2. organizację wolontariatu,
3. organizację treningów kompetencji i umiejętności społecznych,
4. organizację poradnictwa specjalistycznego,
5. działania o charakterze środowiskowym, np. organizacja debat społecznych.

Rezultaty:

1. Rezultaty twarde:
 - 1) 7 mieszkańców ul. Celarowskiej wykonuje pracę wolontarystyczną,
 - 2) funkcjonują 2 inicjatywy zapoczątkowane przez mieszkańców,
 - 3) zostają zawarte 2 deklaracje o współpracy w ramach PAL,
 - 4) powstaje mapa zasobów i potrzeb ul. Celarowskiej,
 - 5) 60 mieszkańców podejmuje aktywność na rzecz społeczności lokalnej poprzez spotkania grupowe, debaty, udział we wspólnych inicjatywach i działaniach.
2. Rezultaty miękkie:
 - 1) 40% mieszkańców ul. Celarowskiej deklaruje wyższy poziom wiedzy i umiejętności potrzebnych do nawiązywania współpracy z innymi mieszkańcami i instytucjami lokalnymi,
 - 2) 10% uczestników PAL przejawiających uprzednio zachowania nieakceptowane społecznie postępuje w sposób zgodny z zasadami współżycia społecznego,

- 3) 20% uczestników PAL wyżej ocenia własne funkcjonowanie w społeczności mieszkańców,
- 4) 30% uczestników PAL wykazuje poprawę funkcjonowania w pełnionych rolach społecznych (szkoła, rodzina, grupa rówieśnicza).

Planowany czas i ramowy harmonogram realizacji programu:

I – VI 2013 pogłębienie diagnozy środowiska

I 2013 – VI 2015 rekrutacja beneficjentów

I 2013 – VI 2015 praca z beneficjentami

I 2013 – VI 2015 praca z otoczeniem

VI 2015 - zakończenie PAL

Źródła finansowania

Program aktywności lokalnej „Celarowska” został ujęty w budżecie projektu systemowego „Pora na aktywność”. Działania będą współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

Podział odpowiedzialności za realizację PAL

Program będzie realizowany przez pracowników MOPS w Krakowie oraz zaangażowanych specjalistów. Za organizację i realizację PAL będzie odpowiadał animator lokalny, który w ramach swoich zadań będzie odpowiedzialny bezpośrednio przed Kierownikiem Filii nr 1. W ramach PAL zadania realizowane będą przez specjalistów tj.: psychologa, pracownika socjalnego, doradcę zawodowego i wykonawców usług. Reguły i procedury komunikowania się oraz zasady obiegu i archiwizowania dokumentów w ramach programu będą zgodne z regulaminem organizacyjnym MOPS. Koordynator programu, a zarazem animator lokalny współpracować będzie również z pracownikami socjalnymi Filii MOPS, którzy zajmują się bezpośrednio sprawami świadczeń z pomocy społecznej oraz prowadzeniem pracy socjalnej dla mieszkańców obszarów objętych oddziaływaniami PAL.